

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder E. Schoneveld
Datum commissiebehandeling	12 februari 2026
Datum raadsbehandeling	12 maart 2026
Zaaknummer	1870458
Onderwerp	Kostendekkingsplan gemeentelijk waterprogramma

Voorgesteld besluit

1. Het kostendekkingsplan gemeentelijk waterprogramma vast te stellen.
 - a. Voor 2026 en verdere jaren de exploitatiebudgetten en kredieten jaarlijks beschikbaar te stellen zoals opgenomen in het kostendekkingsplan;
 - b. Voor investeringen ten behoeve van huis- en kolkaansluitingen en putranden een afschrijftermijn van 45 jaar te hanteren;
 - c. Vanaf 2026 alle investeringen van riolering voor 50% te activeren en af te schrijven en voor 50% vanuit de spaarvoorziening af te dekken;
 - d. Vanaf 2026 jaarlijks een storting te doen in de voorziening riolering sparen zoals opgenomen in het kostendekkingsplan.
2. Een tariefwijziging voor de rioolheffing 2027 en verdere jaren van +2% bovenop de reguliere jaarlijkse indexatie vast te stellen.

Publiekssamenvatting

De openbare ruimte van de gemeente Moerdijk is de woon- werk- en leefomgeving van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Het is daarom van belang dat door middel van de juiste inrichting en beheer de leefomgeving aantrekkelijk, schoon, heel en veilig gehouden wordt. In 2026 zullen bestaande beheerplannen worden herzien en worden nieuwe uitvoeringsplannen opgesteld. Deze plannen richten zich op het behoud en de verbetering van de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte, zodat deze optimaal blijft functioneren voor iedereen.

Met betrekking tot het beheer en onderhoud van de riolering is er een nieuw kostendekkingsplan opgesteld. Dit plan heeft als doel om de kosten en inkomsten in balans te brengen, zodat toekomstige vervangingen van het rioleringssysteem en benodigde klimaatmaatregelen gefinancierd kunnen worden. Daarnaast wordt er extra budget beschikbaar gesteld voor het vervangen van huis- en kolkaansluitingen, wanneer onderhoud aan wegen plaatsvindt. Deze extra investeringen dragen bij aan het waarborgen van een veilige en aantrekkelijke openbare ruimte, en zorgen ervoor dat onverwachte kostenstijgingen voor inwoners worden voorkomen.

Als onderdeel van deze aanpak wordt voorgesteld om vanaf 2027 en verdere jaren de rioolheffing met 2% te verhogen bovenop de reguliere indexatie. In het nieuwe Gemeentelijk Waterplan 2028–2031, dat in 2027 zal worden opgesteld, wordt op basis van nieuwe uitgangspunten bekeken welk effect deze maatregelen hebben op de rioolheffing in de toekomst.

Inleiding

De openbare ruimte van de gemeente Moerdijk is de woon- werk- en leefomgeving van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Het is daarom van belang dat door middel van de juiste inrichting en beheer de leefomgeving aantrekkelijk, schoon, heel en veilig gehouden wordt.

Op 23 mei heeft uw raad ingestemd met het programma fysieke leefomgeving en daarmee met de stap naar het volledig integraal beheer van onze assets om vervolgens, deels parallel, de stap naar ontwikkelend beheer te kunnen maken. Ontwikkelend beheer is noodzakelijk om de grote maatschappelijke opgaven een plaats te geven in onze leefomgeving en om de grote vervangingsopgave vorm te kunnen geven binnen de kaders en mogelijkheden die er qua capaciteit en middelen zijn. Het programma begeleidt een proces waarbinnen de basis op orde wordt gebracht en wordt gehouden en ambities waargemaakt kunnen worden.

Om hier vorm en inhoud aan te geven krijgt u de komende maanden voor verschillende assets nieuwe of herziene beheerplannen, -programma's en/of uitvoeringsplannen voorgelegd ter vaststelling. Het betreffen in elk geval:

1. Kostendekkingsplan gemeentelijk waterprogramma.
Twee jaar na de vaststelling van het GWP 2024-2027 evalueren we de kosten en leggen we u een herijking van het kostendekkingsplan voor waarmee we de steeds ingewikkeldere uitdaging van een klimaatbestendig en waterrobuste openbare ruimte aan willen pakken.
2. Groenplan – uitvoeringsprogramma vergroening
3. Beheerplan wegen – Q3 2026 – actualisatie van het huidige beheerplan
4. Beheerplan Civiele Kunstwerken – Q3 2026 – actualisatie van het huidige beheerplan
5. Beheerplan Openbare Verlichting – 2027

Parallel hieraan wordt het werk in de openbare ruimte complexer en moeten we keuzes maken die in het huidige uitvoeringsdeel van het GWP 2024-2027 (GWP) niet voorzien waren. Kenmerkende voorbeelden zijn: de integrale aanpak van de Wieken Standdaarbuiten en het vervangen van kabels en leidingen in de vesting Willemstad. Hierover bent u eerder geïnformeerd met raadsinformatiebrief 1554116, zie bijlage 1. Doordat we deze keuzes moeten maken vanuit integraliteit of anticiperen op werk van derden zoals Brabant Water en Enexis, sluit het huidige financiële plan niet meer aan bij de opgaven van dit moment en de kostendekkendheid op de lange termijn. Met een activiteitenlijst zijn de benodigde onderzoeks- en onderhoudsinspanningen voor het rioleringssysteem in beeld gebracht. Deze zijn samen met de investeringen in het kostendekkingsmodel doorvertaald naar de ontwikkeling van de rioolheffing over een periode van 60 jaar.

Beoogd effect

Met dit voorstel:

1. Wordt binnen de gesloten financiering van de riolering de ontwikkeling van de rioolheffing afgestemd op de te verwachten kosten voor een toekomstbestendig en duurzaam beheer en onderhoud van het rioleringssysteem.
2. Worden maatregelen in de openbare ruimte tussen diverse vakdisciplines meer integraal afgestemd.

Argumenten

1.1 Herijken kostendekking.

In het huidige GWP is bij de bepaling van de kostendekkendheid ervan uitgegaan dat gedurende de looptijd de rioolheffing alleen met de inflatiecorrectie wordt bijgesteld.

Ontwikkelingen binnen de asset riolering en het besluit om met het programma fysieke leefomgeving door te groeien naar ontwikkelend beheer zijn aanleiding om de kostendekking te herijken. Het gaat alleen om een financiële herijking van het GWP. De bestaande beleidslijnen zoals deze in het GWP zijn vastgesteld blijven ongewijzigd. Met het GWP 2028-2031 zullen de beleidsuitgangspunten opnieuw worden beoordeeld, waarbij nieuwe keuzes en mogelijkheden kunnen ontstaan die een effect hebben op een dan eveneens te herijken kostendekkingsplan.

1.2 Financiële basis op orde.

Het huidige rioleringsareaal vraagt om personele en financiële middelen. Waar binnen het team Openbare Ruimte de formatie op niveau is gebracht, is ook gekeken of de financiële middelen nog op het gewenste niveau zijn. Hiervoor is een activiteitenlijst (bijlage 2) en kostendekkingsmodel (bijlage 3) opgesteld. In de activiteitenlijst zijn de benodigde onderzoeks- en onderhoudsbudgetten bepaald om het huidige areaal in stand te houden. In het kostendekkingsmodel zijn deze budgetten opgenomen. Samen met de benodigde investeringen voor het vervangen van rioleringsassets is een langjarige doorrekening gemaakt om de benodigde middelen te bepalen en is de invloed op de rioolheffing doorgerekend. Met het model kunnen toekomstige effecten van beleidswijzigingen op de rioolheffing beter worden ingeschat.

1.3 Levensduur vrijval riolering.

Uit onderzoek, volgens de RISC-methode, naar de uitgevoerde rioolinspecties in de periode 2014-2024 kan worden geconcludeerd dat de huidige kwaliteit van het vrijval rioleringsstelsel als voldoende tot goed wordt beoordeeld. De verwachte technische levensduur van de rioolbuizen kan op basis van dit onderzoek worden bijgesteld van 70 naar 80 jaar. Met periodiek onderhoud en gerichte reparaties (risico-gestuurd beheer) kan de levensduur van de buizen in het vrijval stelsel worden verlengd tot 80 jaar. Dit heeft een dempend effect op de stijging van de rioolheffing.

De financiële afschrijvingstermijn van de rioolbuizen blijft op 60 jaar staan.

1.4 Investerings activeren.

Met het kostendekkingsmodel zijn varianten doorgerekend om het effect op de ontwikkeling van de rioolheffing te bekijken. Uit de doorrekening blijkt dat de combinatie van verlengen van de technische levensduur van de vrijval riolen en 50% activeren van alle investeringen leidt tot de meest gunstige ontwikkeling van de heffing. In de periode tot 2047 wordt een jaarlijkse verhoging van 2% per jaar berekend maar over de periode 2025-2085 wordt bij burgers en bedrijven het laagste bedrag aan heffing opgehaald.

Door investeringen voor 50% te activeren en voor 50% direct af te schrijven beperken we de stijging van de rioolheffing op de korte termijn. Investerings kunnen op het gewenste niveau blijven om het totale rioolsysteem aan de gestelde randvoorwaarden van het GWP te laten voldoen.

1.5 Programma fysieke leefomgeving.

Om binnen het proces naar ontwikkelend beheer beter te kunnen aansluiten op ontwikkelingen bij andere assetsbeheerders zijn investeringsbudgetten opgenomen om bij onderhoud aan wegen ook huis- en kolkaansluitingen te kunnen vervangen. Voor deze investeringen is de technische en financiële afschrijvingstermijn op 45 jaar gezet en meegenomen. Dit zorgt voor een beperkte stijging van de rioolheffing.

1.6 Waarom nu besluitvorming.

Binnen het programma fysieke leefomgeving willen we de integrale plannen in de openbare ruimte als geheel uitwerken in een meerjarenplanning. Besluitvorming is daarom nu nodig om voldoende duidelijkheid te hebben over de mate waarin we deze integrale aanpak en beheer van de openbare ruimte kunnen realiseren in samenhang met de overige assets.

2.1 Rioolheffing 2027.

De beoogde verhoging van de rioolheffing met 2% is gepland vanaf belastingjaar 2027. In dat jaar zal ook het Gemeentelijk Waterplan (GWP) 2028-2031 worden herzien en ter besluitvorming worden voorgelegd. Tijdens het opstellen van dit plan worden de beleidsuitgangspunten geëvalueerd en indien nodig en wenselijk aangepast. De mogelijke gevolgen voor de rioolheffing worden op dat moment opnieuw berekend.

Kantttekeningen en risico's

1.1 Inflatie.

In het kostendekkingsmodel is uitgegaan van het prijspeil op 1-1-2025. Alle berekeningen zijn uitgevoerd exclusief de jaarlijkse inflatiecorrectie.

1.2 Nieuw beleid.

Uitgangspunten voor het kostendekkingsmodel zijn gebaseerd op de beleidsuitgangspunten in het vigerende GWP. Toekomstige beleidswijzigingen op (inter)nationaal niveau leiden tot aanpassing van de uitgangspunten in het kostendekkingsmodel en rioolheffing. Deze worden in het nieuwe GWP opgenomen.

1.3 Vervroegde afschrijving.

Afstemming met de overige assetsbeheerders kan ertoe leiden dat rioleringsobjecten eerder worden vervangen dan noodzakelijk is volgens het risico-gestuurde beheer van de riolering. Dit leidt tot vervroegde investeringen als de objecten jonger zijn dan de technische levensduur. Dit kan leiden tot een mogelijk negatief effect van de kostendekkendheid op de langere termijn. Dit zal per casus moeten worden bekeken. Uw raad zal in een dergelijk geval over deze financiële gevolgen worden geïnformeerd dan wel gevraagd worden een aanvullend besluit te nemen.

1.4 Uitstellen besluit.

Uitstellen van het besluit leidt tot vertraging in de doorontwikkeling van het proces naar ontwikkelend beheer. Afstemming met andere assetbeheerders wordt beperkt omdat er geen duidelijkheid is over het beschikbaar zijn van de benodigde financiële middelen. Of werkzaamheden worden door de beheerders solistisch uitgevoerd met een risico op overlast omdat op korte of middellange termijn werkzaamheden aan een andere asset op dezelfde plek noodzakelijk blijkt.

2.1 Niet aanpassen rioolheffing

Met de huidige hoogte van de rioolheffing wordt bij een gelijkblijvend tarief een negatief saldo in de voorziening egalisatie berekend vanaf 2028. Dit is volgens het BBV niet toegestaan. Uitstel van het besluit leidt tot een hoger tarief op de langere termijn.

Middelen

Financiële middelen

Uit berekeningen met het kostendekkingsmodel blijkt dat een combinatie voor het verlengen van de technische levensduur van de vrijval riolering in combinatie met voor 50% afschrijven van de investering over de beschouwde periode van 60 jaar tot de laagste lasten

(= opbrengst rioolheffing) leidt voor burgers en bedrijven. Ook is de ontwikkeling van de heffing gelijkmatiger (+2% per jaar).

In het geactualiseerde kostendekkingsplan zijn de benodigde jaarlijkse exploitatiebudgetten en jaarlijkse kredieten opgenomen die vanaf 2026 nodig zijn.

Voor aansluiting bij het programma fysieke leefomgeving is hierbij ook een jaarlijks krediet van € 967.500 opgenomen voor het vervangen van huis- en kolkaansluitingen. Voor de afschrijving van deze investering wordt een looptijd van 45 jaar aangehouden.

Alle exploitatiekosten voor en investeringen in de riolering worden gedekt vanuit de gesloten financiering van het GWP.

In de voorziening riolering sparen is tot op heden een buffer aangehouden van bijna € 1,4 miljoen. In dit geactualiseerde kostendekkingsplan wordt voorgesteld om deze buffer met € 1 miljoen af te bouwen door in 2026 € 1 miljoen minder te storten in de voorziening riolering sparen dan nodig zou zijn om 50% van de investering af te dekken.

Personele middelen

Niet van toepassing.

Communicatie

Vaststellen van het kostendekkingsmodel is een intern proces binnen de Gemeente Moerdijk. Het model is richtinggevend voor de ontwikkeling van de rioolheffing en geeft kaders voor de processen binnen het programma fysieke leefomgeving.

Vervolg

Uw raad neemt nu een besluit over de verhoging van de rioolheffing in 2027. Dit besluit wordt verwerkt in het voorstel belastingen met de tariefwijzigingen voor 2027. Het voorstel wordt in december 2026 voor besluitvorming aan u voorgelegd.

Bijlagen

- 1 Raadsinformatiebrief 1554116
- 2 Activiteitenlijst
- 3 Kostendekkingsmodel Gemeente Moerdijk

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 27 januari 2026

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

RAADSBSLUIT

Raadsvergadering van 12 maart 2026

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 januari 2026;

overwegende dat:

- Met een juiste inrichting en beheer de woon-, werk- en leefomgeving van onze bewoners, ondernemers en bezoekers aantrekkelijk wordt gehouden.
- Het Gemeentelijk Waterprogramma 2024-2027 een integraal onderdeel is van het Programma Fysieke Leefomgeving.
- Ontwikkelingen binnen de asset riolering en het besluit om met het Programma Fysieke Leefomgeving door te groeien naar ontwikkelend beheer het nodig is de kostendekking van het Gemeentelijk Waterprogramma 2024-2027 te herijken.
- Met dit kostendekkingsplan maatregelen in de openbare ruimte meer integraal worden afgestemd tussen de diverse vakdisciplines.

gelet op:

De voorwaarden uit het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten”

BESLUIT

1. Het kostendekkingsplan gemeentelijk waterprogramma vast te stellen.
 - a. Voor 2026 en verdere jaren de exploitatiebudgetten en kredieten jaarlijks beschikbaar te stellen zoals opgenomen in het kostendekkingsplan;
 - b. Voor investeringen ten behoeve van huis- en kolkaansluitingen en putranden een afschrijftermijn van 45 jaar te hanteren;
 - c. Vanaf 2026 alle investeringen van riolering voor 50% te activeren en af te schrijven en voor 50% vanuit de spaarvoorziening af te dekken;
 - d. Vanaf 2026 jaarlijks een storting te doen in de voorziening riolering sparen zoals opgenomen in het kostendekkingsplan.
2. Een tariefwijziging voor de rioolheffing 2027 en verdere jaren van +2% bovenop de reguliere jaarlijkse indexatie vast te stellen.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 12 maart 2026,

de griffier,
H.M. Vonk-Schenkel

de voorzitter,
A.J. Moerkerke